

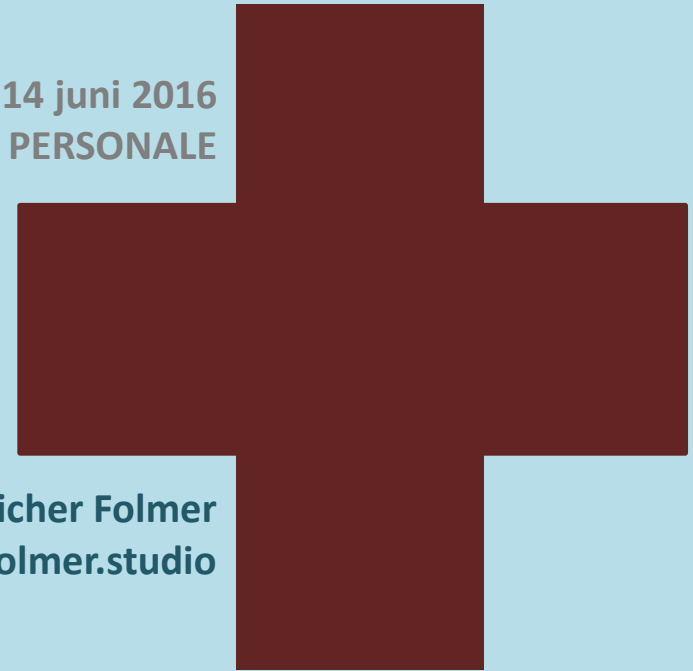
REHPA 14 juni 2016

UDVIKLING AF RUM FOR PATIENTER, PÅRØRENDE OG PERSONALE

**Forskningsbaseret viden og brugererfaringer
i design og byggeprocesser
i sundhedsvæsenet**

Mette Blicher Folmer

+45 51602096 / m@folmer.studio

INDHOLD

introduktion

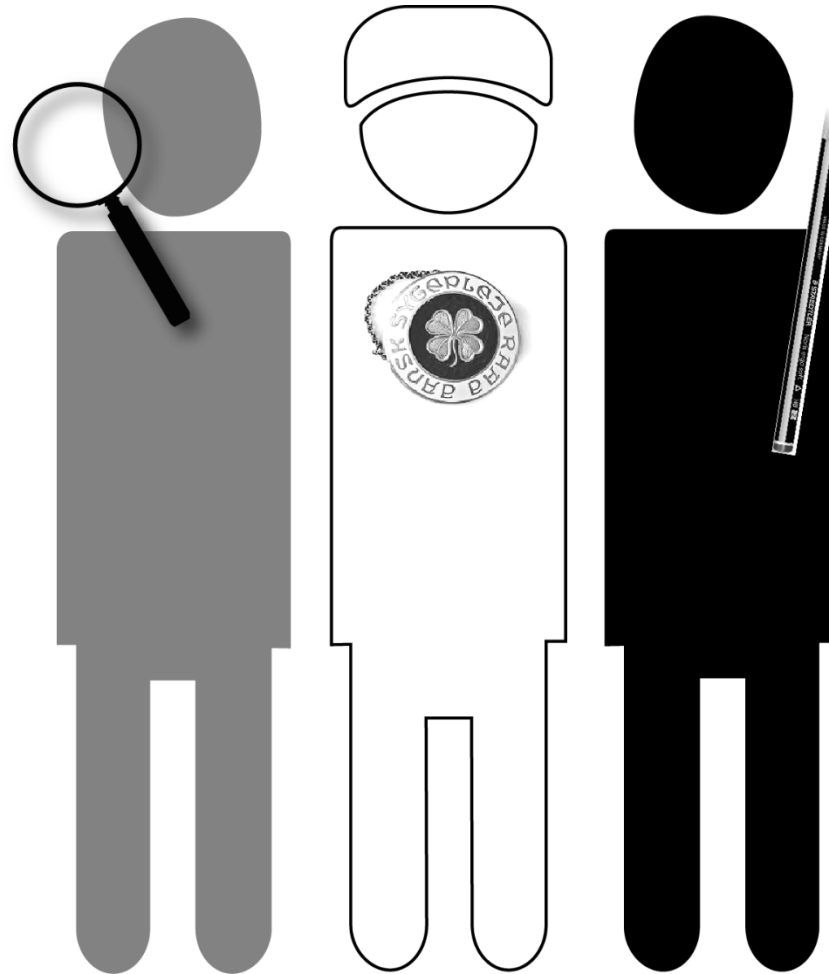
1. forskningsbaseret viden

2. en lille øvelse

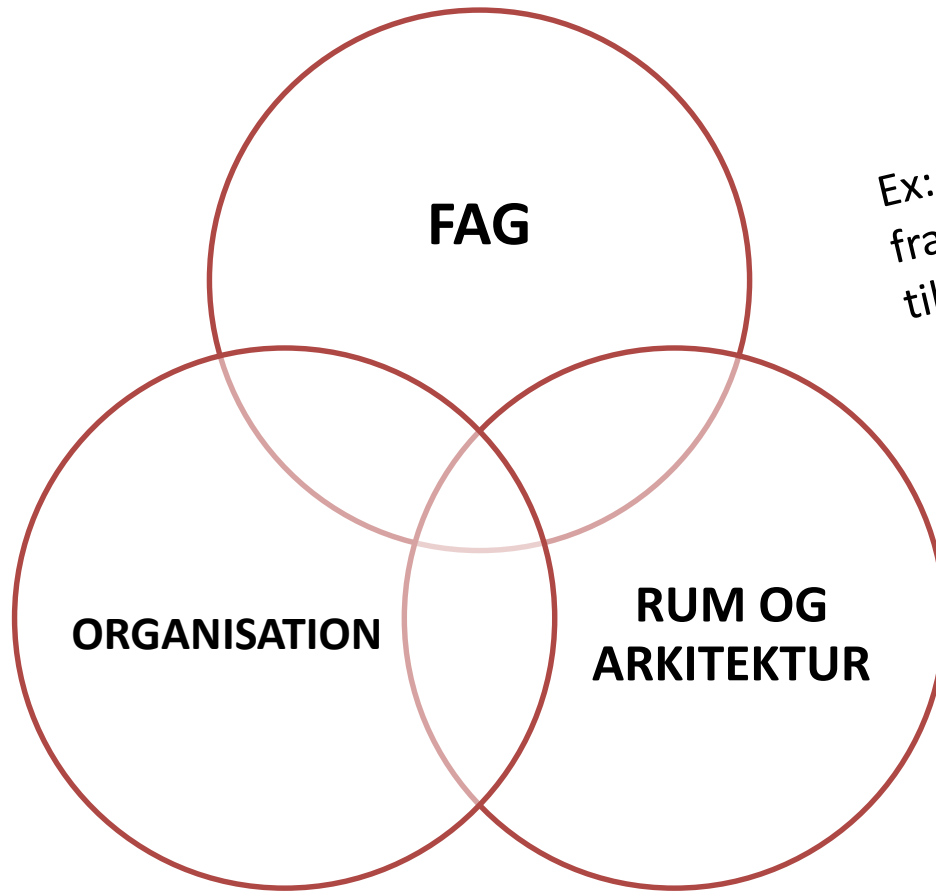
3. brugererfaringer

odense
1995

2014
aalborg

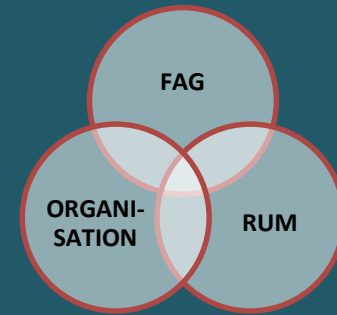

aarhus
2004

Ex:
fra rundepleje og flersengsstuer
til patienten i centrum og ensengsstuer

*Forandring

ingen forandring

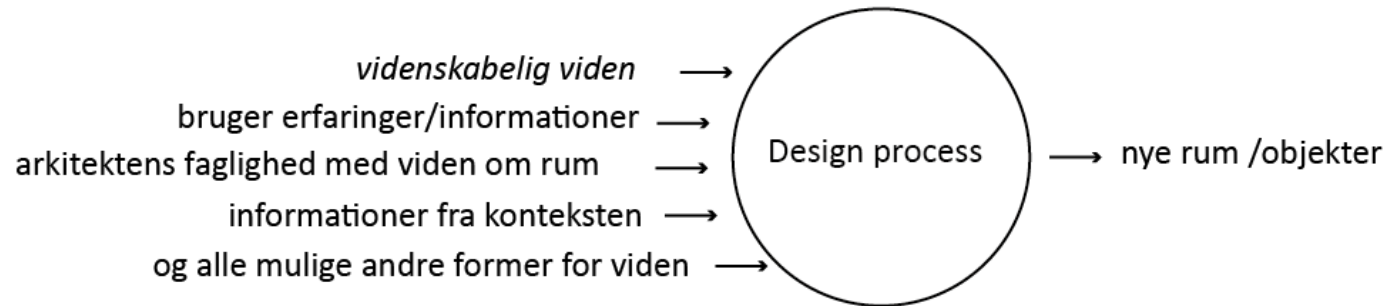
revolution

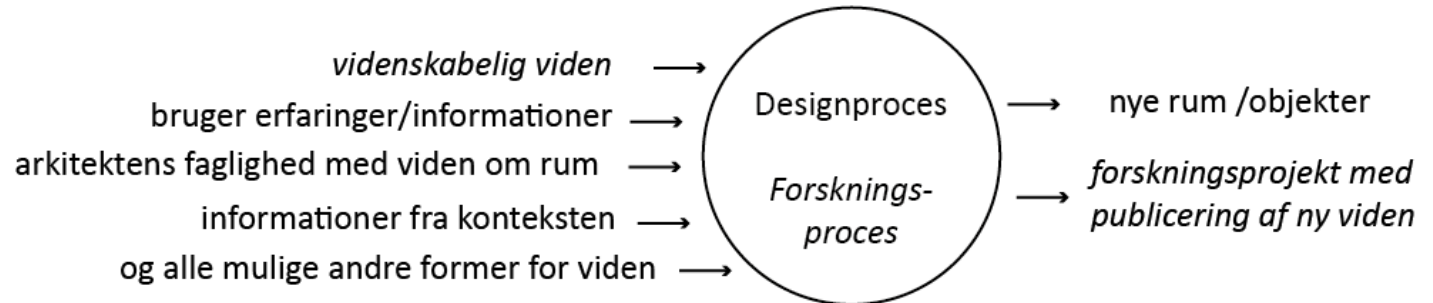
Forskningsbaseret viden

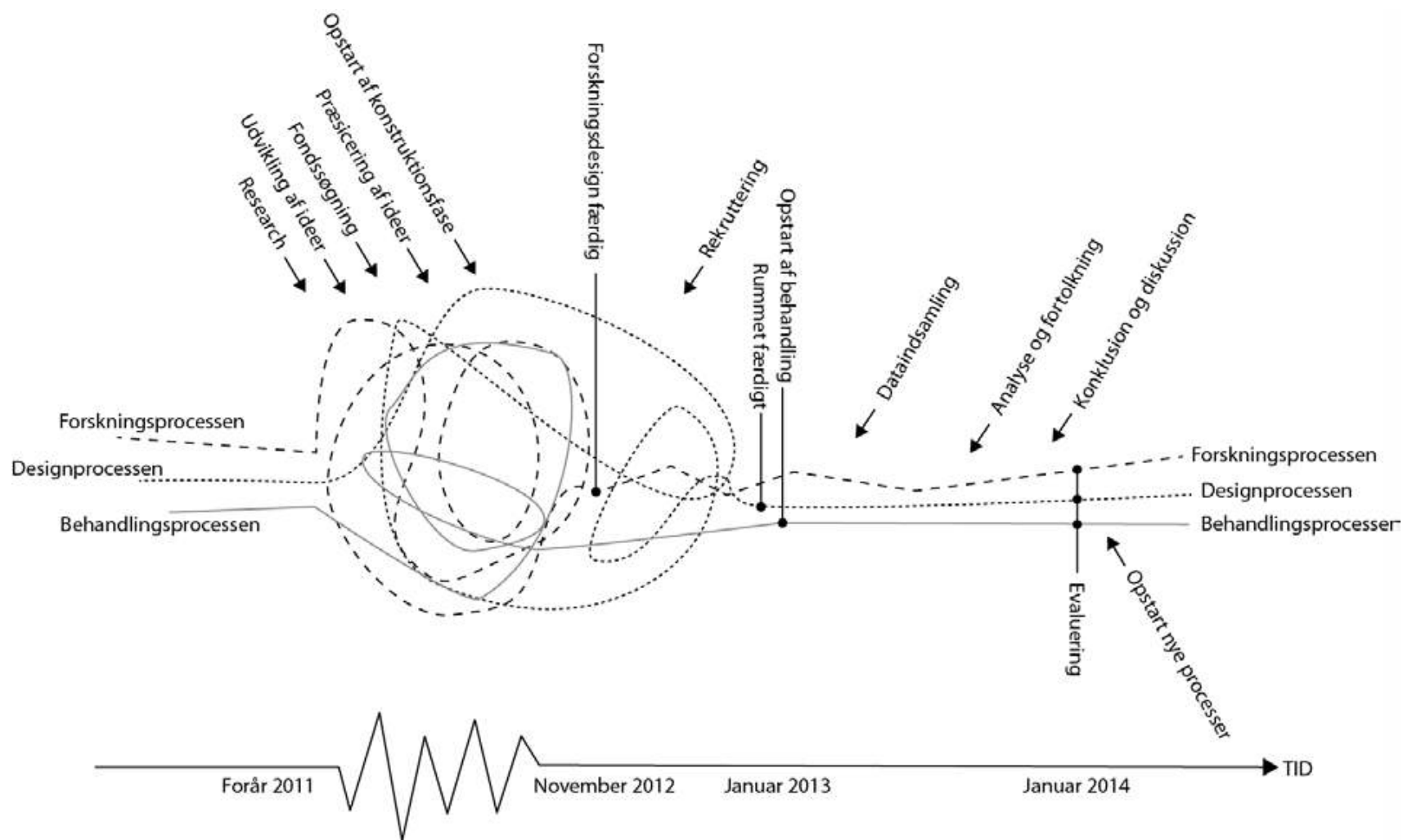
Forskning i design processer

EBD Trin 1

EBD Trin 4

På European Healthcare Congress 2017 i London repræsenterer jeg sammen med lektor og jordemoder Karin Jangaard - University College Nordjylland.

Vi deltager på konferencen med posteren:

‘A SOCIAL SUSTAINABILITY APPROACH TO BIRTH ENVIRONMENT DESIGN’

Posteren illustrerer, hvordan udviklingsprocesser indenfor 1. jordemoderfaglige caremodels, 2. fysiske rammer og 3. forskningsdesign påvirker hinanden – interwoven processes. Posternes pointe er at når brugerne er en del af disse processer, så giver det mulighed for at fremme social bæredygtig fødemiljø.

Projektet er i samarbejde med fødeafdelingen på Herning Regionshospital.

Subjektiv /Individ

Fag / Organisation

'Objektiv'

erfaringsbaseret viden
ikke systematisk
værdiladet

videnskabelig viden
systematisk
bevidst om værdipræmisser

Værdipræmisser

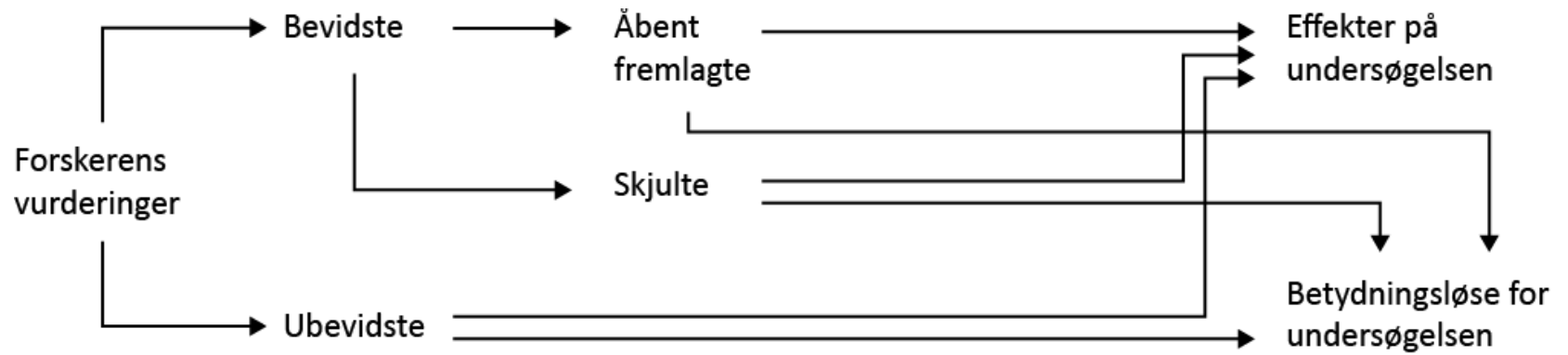
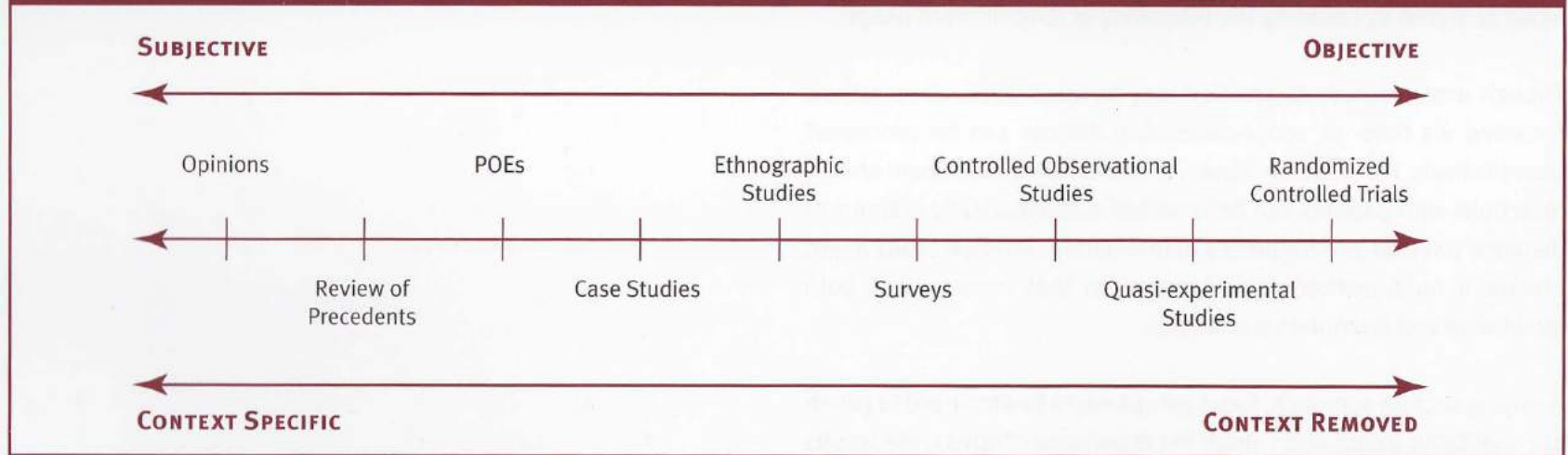
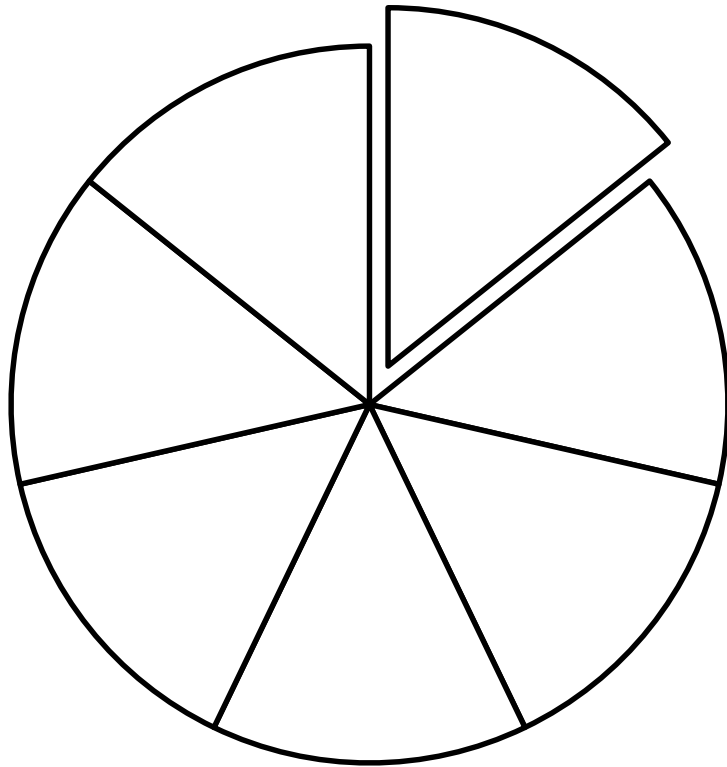

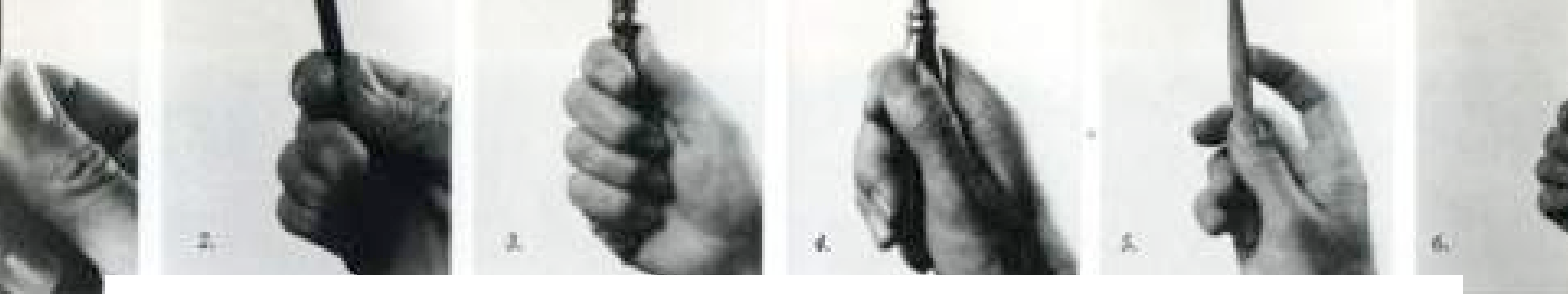
FIGURE 1.

Types of research studies that provide evidence for design decision making.

Helhed versus enkeltdele

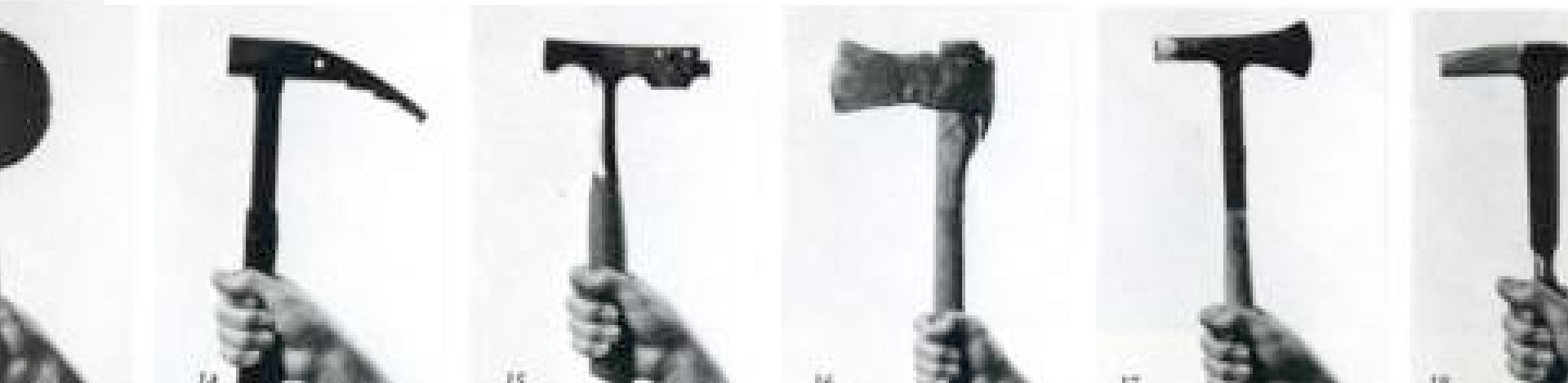

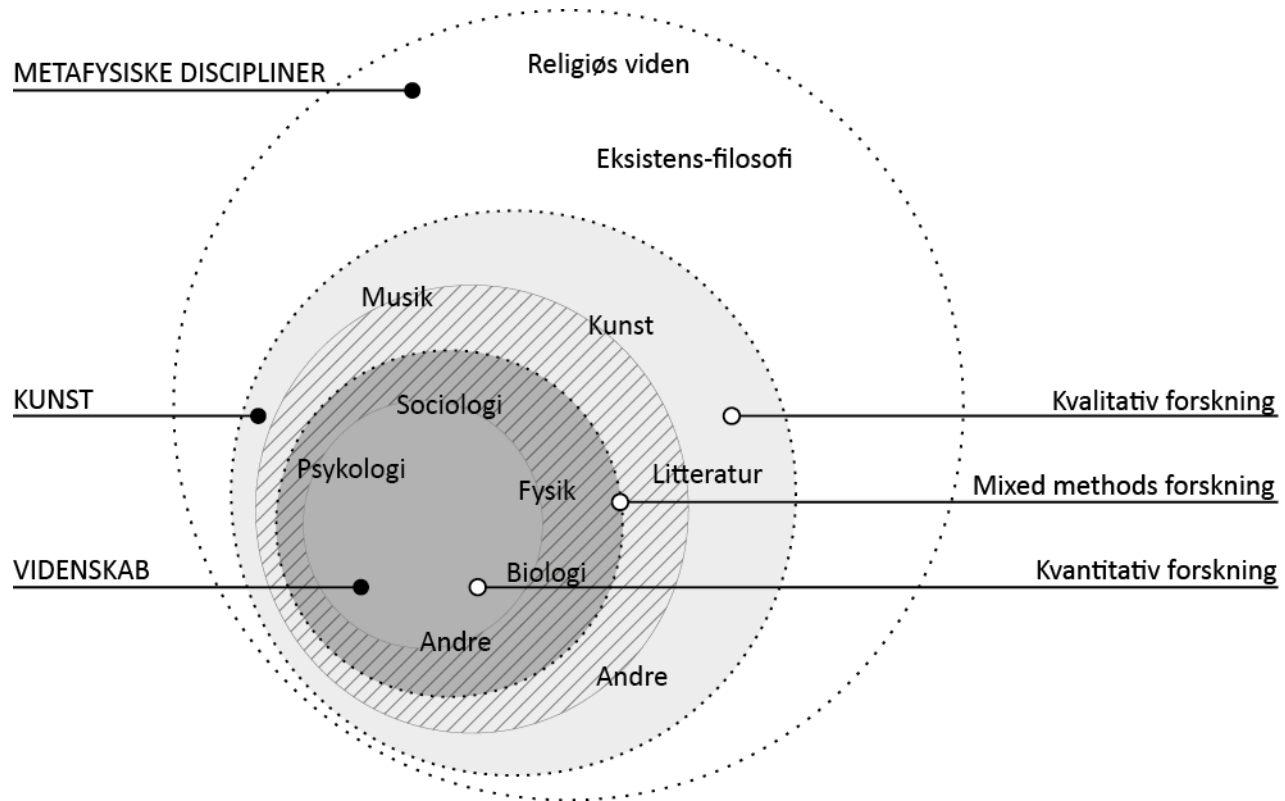
Kvalitativ viden (fx fænomenologi)

Forståelse
Subjektivt
Interview/observation
Forstå eller opdage sammenhænge
Textual (ord)
Teori-generende
Kvalitet af interview vigtigere end mængde

Kvantitativ viden (fx positivisme)

Præ-dikterende
Objektivt
Store undersøgelser (spørgeskema)
Anerkendte metoder
Tal
Teste teori
Data mængde er afgørende

Roger Ulrich

View through a window may influence recovery from surgery.

Journal Science 1983

Roger Ulrich kunne i 1983 konstatere, at udsigt gennem et hospitalsvindue, måske havde indflydelse på heling efter operation.

MUR – HAVE

Dette projekt er interessant, fordi det

- knytter en kvalitet i rummet til effekt af behandling.
- Det fortæller også, at et vindue ikke kun er et vindue, men et vindue med en særlig udsigt.
- I bund og grund rammer projektet ind i den problemstilling, der handler om, at når arkitekter beskriver rum, så bruger de *tal*, der fx beskriver størrelsen af et rum i kvadratmeter, og *ord*, der beskriver oplevelsen af rummets størrelse.

Kortere ophold, færre negative kommentarer i sygeplej journaler, mindre potent smertestillende medicin

Vurdering af evidensen

Den fundne litteratur gennemgås og vurderes systematisk

Er artiklen relevant?

Er artiklens resultater gyldige? Intern validitet.

Kan resultaterne overføres til mit designprojekt? Ekstern validitet.

Kun sjældent er et studie perfekt. Betragt et studie i sin helhed.

Ved en nærmere vurdering af en videnskabelig artikel kan man med fordel søge viden hos www.sundhedsstyrelsen.dk/da/nkr/metode/metodehaandbog

Pointer omkring forskning

Hvad er det forskning kan gøre for design processer:

1. bidrage med ny viden til kreative designløsninger
2. kvalificerer designløsninger
3. Skabe bevidsthed om værdipræmisser - at verdenen forstås forskelligt alt efter, hvor vi ser den fra
4. Skabe viden til gavn for andre projekter

Hvad forskning ikke kan gøre for design processer:

1. formidle helheder
2. fortælle absolutte sandheder
3. I sig selv skabe kreative løsninger

LINKS

www.godtsygehusbyggeri.dk

www.pavi.dk

www.healthdesign.org

www.architectsforhealth.com

TIDSKRIFTER

HERD - Health Environments Research & Design Journal www.herdjournal.com

Og andre journals med enviromental - behavior fokus fx Environment and Behavior, og The Journal of Architectural and Planning Research og Journal of Environmental Psychology.

WEB SØGNING

www.bibliotek.dk

Gå på Universitetsbiblioteket søg i deres søgemaskiner – lav evt aftale med bibliotekar, der kan hjælpe dig med at søge fokuseret.

LINKED IN GRUPPER

Se Mettes linkedin profil

KONFERENCER

ARCH17 København 26-27 april 2017 www.arch17.aau.dk

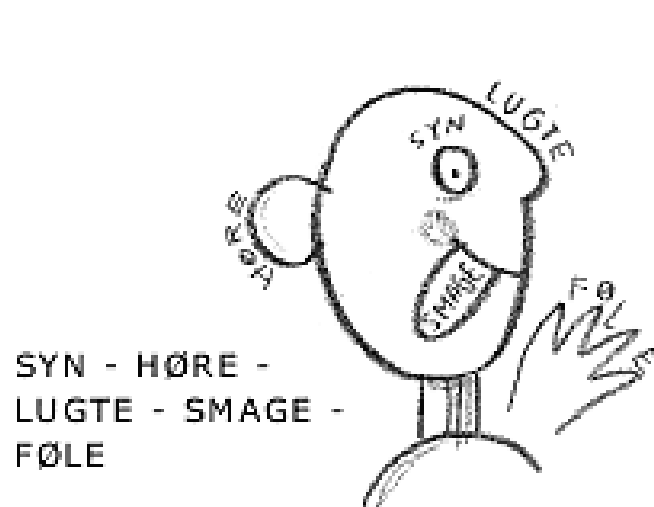
en lille øvelse

*** arkitektur psykologi**

Man kunne kalde det for æstetisk tryghed, nudging, helende arkitektur, strategisk design eller noget helt femte.

Animal and environment make an inseparable pair. Each term implies the other.....

Every animal is in some degree at least, a perceiver and a behaver.....It is a perceiver of the environment and a behaver in the environment.

LIGEVÆGTSSANSEN -
STILLINGSSANSEN

Behov, der har direkte relation til den måde, vi indretter og designer rum på:

1. Sikkerhed

Aflæse rummet, hvad forventes af os.

Hygiejne, orden

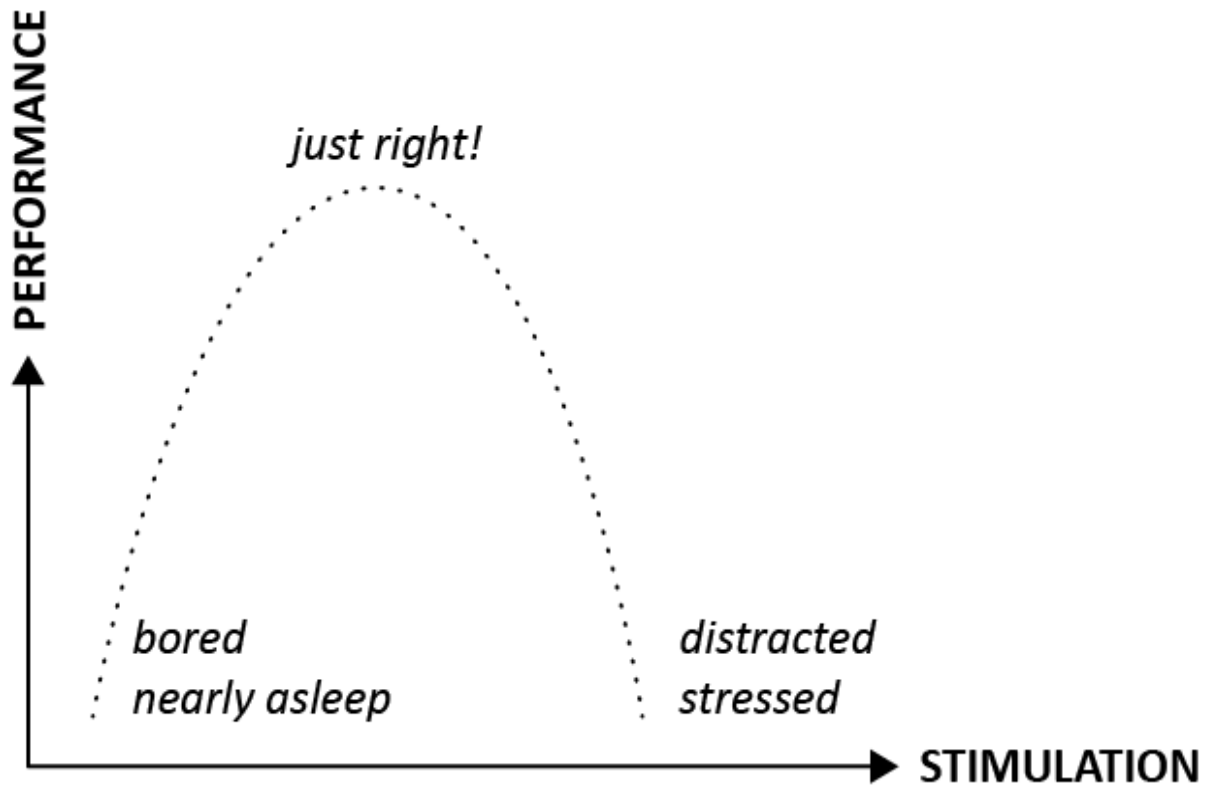
2. Stimulation

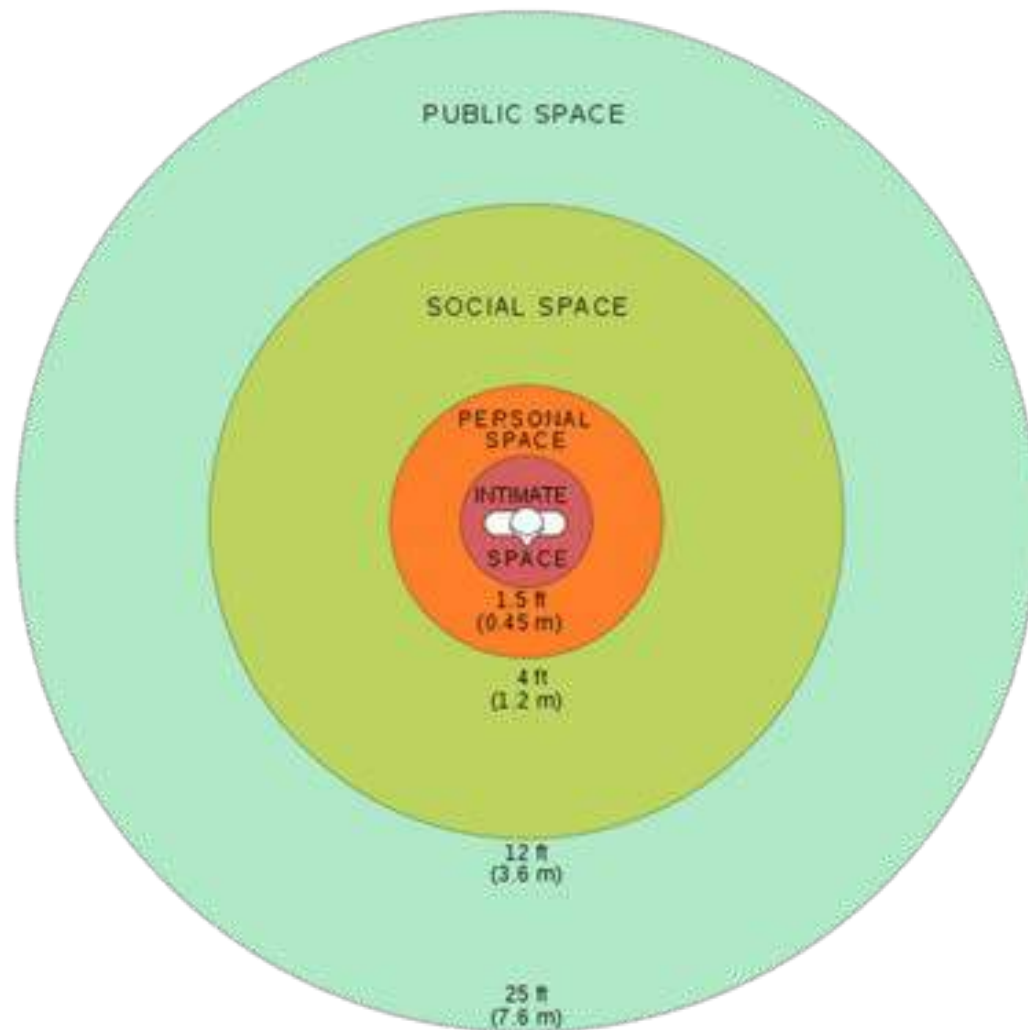
Balance i lyd, lys, lugt, varme/kulde, bevægelse/hvile

3. Identitet

Vi har brug for at afgrænse os selv i forhold til andre ex med enestue, afstand mellem senge og stole. Behovet for at skabe og vedligeholde vores egen identitet ex gennem brug af eget tøj, tv vaner, besøg af pårørende.

Vores behovsbalance, også disse tre behov, vil til enhver tid afhænge af flere faktorer herunder personlighed, fysisk sundhed og alder og social kontekst.

Når vi taler sammen, **er rummet mellem os**, en del af vores kommunikation.

Rummet er det, der både bringer os sammen og det, der kan skille os fra hinanden. Det er derfor grundlæggende for den måde vores **relationer** fungerer på.

Arkitektur organiserer og strukturerer rum for os. Interiør og de objekter der omslutter og bebor rum, kan **facilitere eller forhindre** menneskets **aktiviteter**.

Vi gør alle brug af rum gennem **hele livet**, når vi bevæger os rundt i rum og relatere os til andre. Måske lægger vi kun mærke til rummets sprog, når det på en eller anden måde er misbrugt.

Intensiv afsnit

Pårørende til Intensiv
Ring venligst 2221

Pårørende til intensiv
Ring venligst

Pårørende til intensiv
Ring venligst

MOBILFRI ZONE

***gør rummet synligt**

Når vi bliver bevidste om de fysiske rammer, så kan vi diskutere dem. Det giver os mulighed for at skabe overensstemmelse mellem det rummet siger med sin stemning, indretning og symboler og det brugerne siger i ord og handlinger.

Allison B Arneill, Ann Sloan Devlin

**Perceived quality of care: The influence of the waiting room environment
2002 Journal of Environmental Psychology**

De fandt, at venteværelser med god belysning, møbler af god kvalitet og kunst på væggene gav anledning til, at testpersonerne forventede en højere kvalitet af den pleje, der blev ydet det pågældende sted.

Dette projekt er interessant, fordi det retter opmærksomheden mod, at

- interaktion ikke kun foregår mellem mennesker, men også mellem rum og menneske.
- Projektet knytter oplevelsen af rum til den forventede kvalitet af pleje.
- Samtidig knytter projektet *kvaliteten af interaktionen* mellem personale og patient til den oplevede *kvalitet af pleje*.
- Til slut efterlyser de forskning i ”real settings”, hvor alle sanser aktiveres.

3. brugererfaringer

***‘Der sidder så mange i
venteværelset, der er
ikke plads nok’***

***polyfone rum**

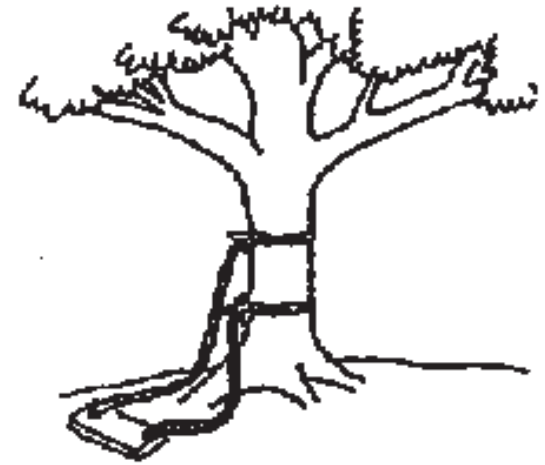
Rum med mange stemmer – alle bruger er vigtige – ingen er mere vigtige end andre. Relationen mellem forskellige brugere er et vigtigt fokus.

As proposed by the project sponsor

As specified in the project request

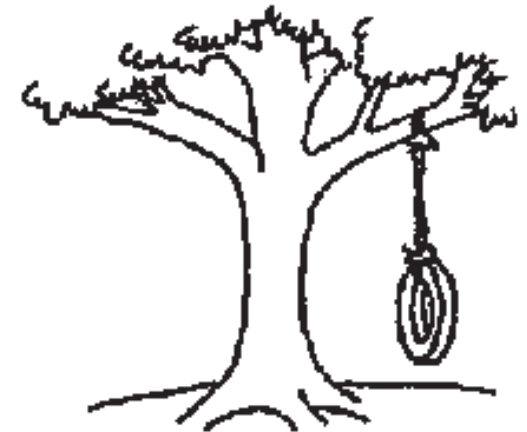
As designed by the senior analyst

As produced by the programmers

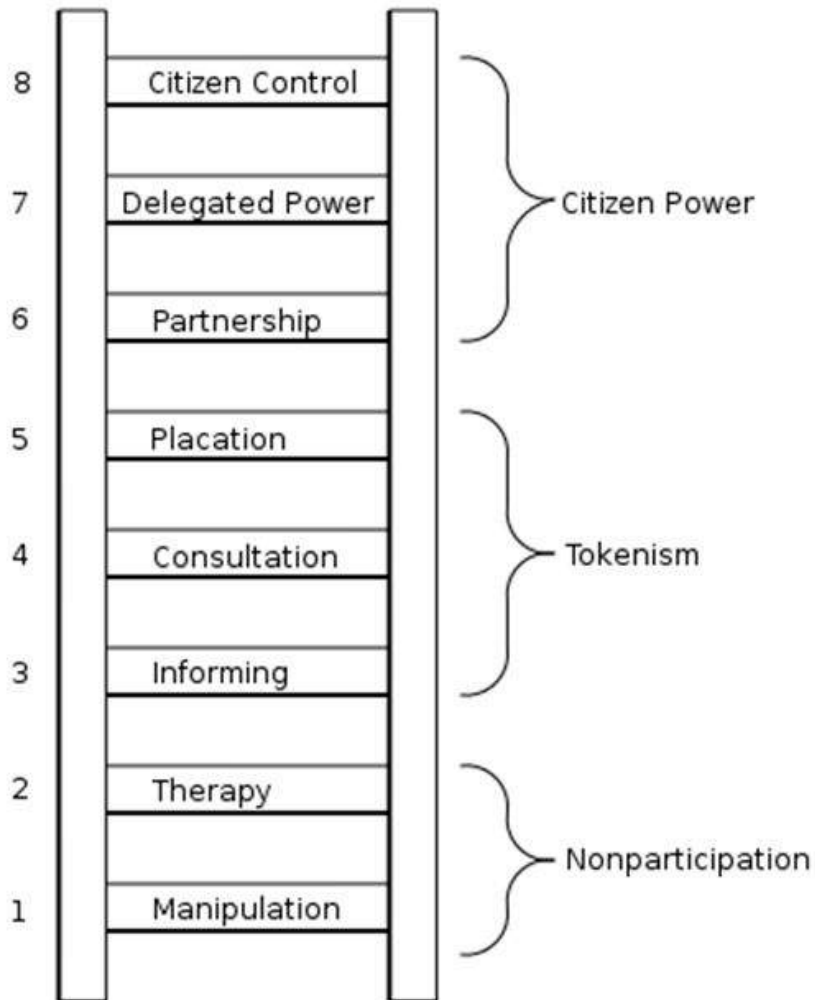

As installed at the user's site

What the user wanted

DELTAGER STIGEN

Medskabende

Brugerdreven innovation
Samskabelse/ co-creation

Deltagende

Test
Konsultation

Modtagende

Observation
Legitimering

je participe
tu participes
il participe
nous participons
vous participez
ils profitent

**‘The physical environment simultaneolusly
symbolises, makes concrete, and conditons
the social environment.’**

Claude levy-Leboyer (1982)

**HVORDAN SKABER
VI ET MILJØ HVOR
BARNET FØLER SIG
TRYG.**

**HVORDAN GIVER VI
FORÆLDRENE
MULIGHED FOR AT
VÆRE FORÆLDRE?**

Maslow og Mintz 1956

Effects of Esthetic Surroundings: I. Initial Effects of Three Esthetic Conditions Upon Perceiving “Energy” and “Well-Being” in Faces

det smukke rum – det gennemsnitlige rum - det grimme rum

Rummets æstetik har indflydelse på menneskers opfattelse af medmennesker. Det er vigtig viden, da interaktion mellem mennesker vil være præget af, hvordan vi opfatter hinanden.

Opfattelsen af andre påvirkes af det rum vi opholder os i

A photograph of a therapy room. In the center, there is a large blue beanbag chair and a white beanbag chair. To the left, there is a wooden chair with blue upholstery and a small wooden cabinet with three drawers. In the background, there is a whiteboard on an easel and a wooden shelf with various items. A speech bubble is overlaid on the top right of the image, containing the text: 'Vores patienter føler sig meget ofte misforstået af det etablerede system. Vi er anderledes'.

‘Vores patienter føler sig meget ofte misforstået af det etablerede system. Vi er anderledes’

Hvordan får vi fat på brugererfaringer?

studiebesøg (fælles udgangspunkt)

feltstudier og Observation i rum (adfærd)

mock up (test)

interview: høre, lugte, mærke (oplevelser og følelser)

fotosafari

Og en lang række andre.....

Bliv inspireret her:

[www.aakb.dk/sites/www.aakb.dk/files/files/att/slipbrugerneloes_kogebo
g.pdf](http://www.aakb.dk/sites/www.aakb.dk/files/files/att/slipbrugerneloes_kogebo
g.pdf)

Robert Sommer and Hugo Ross
Social Interaction On a Geriatrics Ward
Int J Soc Psychiatry September 1958

De undersøgte omgivelsernes evne til at øge antallet af samtaler på en geriatrisk afdeling.

Projekt er interessant, fordi det retter opmærksomheden mod, at

- blot fordi rum er nyistandsatte og æstetiske, er det ikke givet, at rummene fungerer
- få ændringer i rummet kan medføre store ændringer i menneskets adfærd.
- ændringer, der kræver vedvarende ihærdighed at få til at fungere.

Placering af møbler / meningsfulde 'sysler' at samles om / vaner

***omsorg for rummet**

Rummet er afhængig af at der er nogen der bekymre sig om det og tager hånd om det.

**At varetage daglig omsorg for rummet forudsætter viden og tid.
Derfor er det en ledelsesmæssigt beslutning.**

Pointer omkring erfaringsviden

Erfaringsviden er usystematisk viden fra praksis

Brugerinddragelse/ Samskabelse er måden vi bruger erfaringsviden på

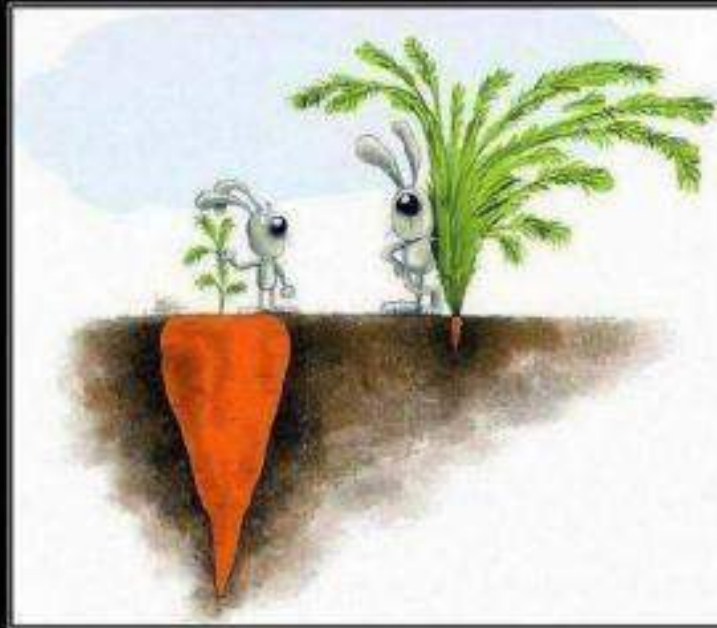
- Kvalificerer at det vi gør relatere sig på en meningsfuld måde til praksis
- Det er en måde at samarbejde på
- Det giver ejerskab der kan give mulighed for omsorg for rummet fremadrettet

- *forandring – visionen**
- *gør rummet synligt – grundlæggende for udvikling**
- *arkitektur psykologi – viden**
- *polyfone rum – brugere og proces**
- *omsorg for rummet – bæredygtig fremtid**

TAK

m@folmer.studio

SUCCESS

it's not always what you see